

GAZİANTEP

Kültür

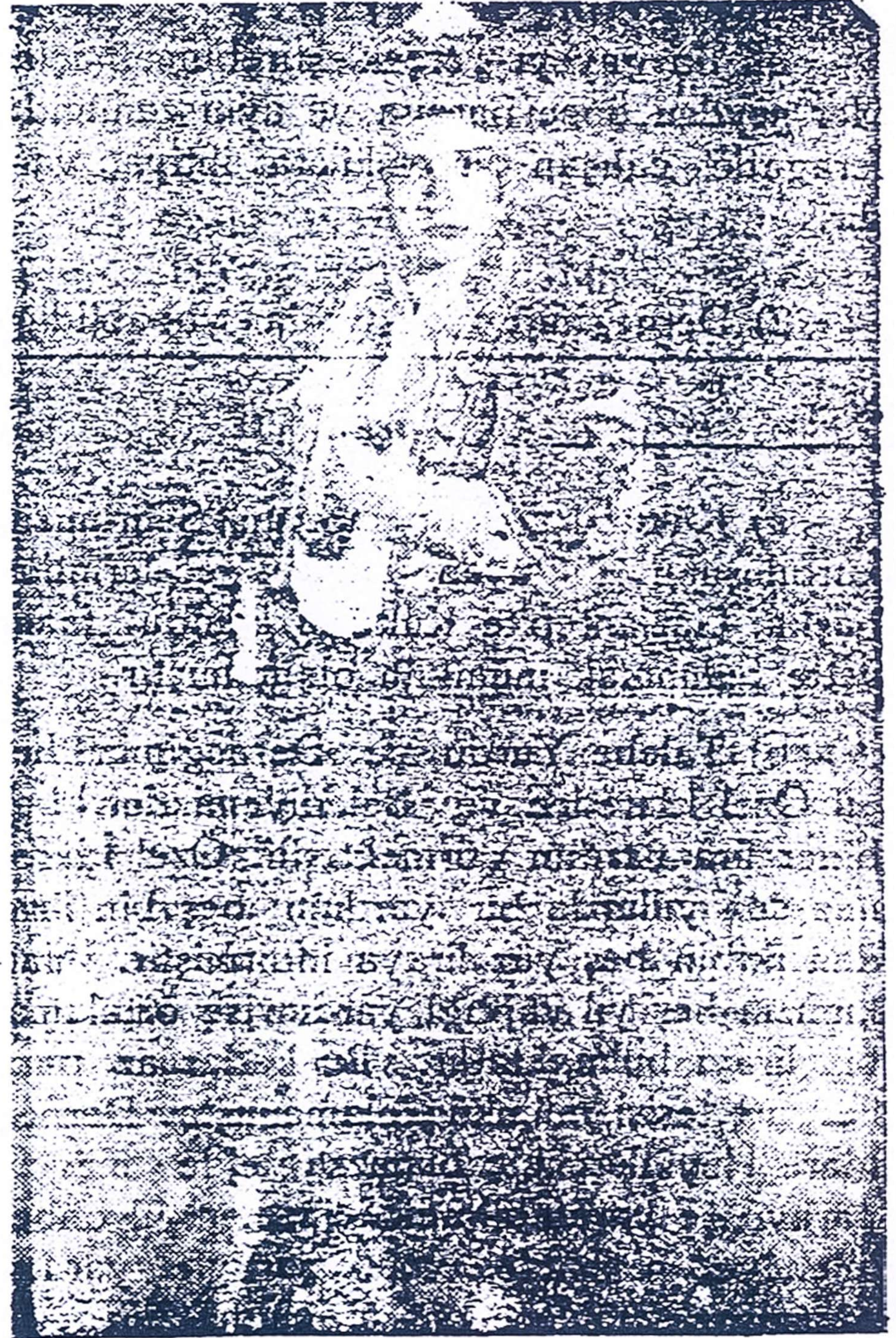
Fikir ve San'at Dergisi

SAYI: 3

10 OCAK 1958

75 KURUŞ

Hulûsi Yetkin
Süleyman Kuranel
Ömer Asım Aksoy
M. Reşat Güzelbey
Ekrem Cenânî
Ali İhsan Göğüş
Kemal Aktan
Orhan Barlas
Yaşar Özen
Behçet Kemal Çağlar
Zeki Savcı
Doğan Semiz
Kâmil Yetkin
Ender Pektaş
Ali Nadi Ünler
Sabri Güzel
Naras
Nadir Gül
Seyfi Başçılar
Musa Karaca
Şakir Sabrı Yener
Nurettin Abaycan
Şahin Toprak
H. Reşit Tankut
M. Özergin
Şahap Karslıgil
Onat Kutlar
Salih Doğan
Tayip Kaya
Mustafa Ünal Sarıbaş
Nezih Çankaya

Gaziantep Millî Kıyafetinden bir örnek

Foto: YILDIZ

**Gaziantep Belediye Başkanlığı ile Özel İdaresine
sunulmak üzere hazırlanan Gaziantep Yüksek
Tahsil Okutma ve Kültür Derneğinin**

1958 Yılı Faaliyet Programı

1) Derneğimizin gayesi ve bu gayeyi
gerçekleştirebilmek için şartlar:

Gaziantep Kültür Derneği, on yıldan beri, şu iki gayenin tahakkuku için çalışmaktadır:

1 — Gaziantep yüksek tahsil öğrencilerine yurt teminini ve kabiliyetli fakir gençlerinize talebe bankası vazifesi görmek.

2 — Gaziantep Kültürel hayatını canlandırmak ve organize etmek.

Bu iki gayeyi gerçekleştirebilmek için: Her şeyden önce paraya ve aynı zamanda feragatle çalışan bir teşkilâta ihtiyaç vardır.

2) Derneğimizin on yılda yapabildiği işler:

a) Kültürel alanda yapılan: Şehrimizin kurtuluşunu kutlayan anma gecelerinden başka, Gaziantep'te Kültürel alanda faaliyette bulunmak mümkün olamamıştır.

b) Talebe Yurdu işi: Derneğimiz her yıl Özel İdareden ve Belediyemizden beş biner lira yardım görmektedir. Özel İdareimiz son yıllarda bu yardımı beş bin liradan ikibin beş yüz liraya indirmiştir. Halkımızın her yıl yaptığı yardım ise ortalama, bin lirayı bulmaktadır. Bu kadar az para ile yurt tesisi mümkün olamamıştır. Dernek İdare Heyetleri, hiç olmazsa elde mevcut parayı işe yaratabilmek için; her yıl onbeş talebeye, geri iade etmek şartıyla yardım yapmıştır. Böylece on yıl içinde yüze yakın gencimiz derneğin yardımı sayesinde

yüksek tahsil mezunu olabilmıştır. Diğer yandan derneğimiz, yurt tesisi için onbeş bin lira para da yığmıştır. Bu para ile Ankarada bir yurt arsası satın alınacaktı. Derneğin Ankara şubesi senelerce önce bu işi üzerine almıştı. Son aldığımız haberlerden, şube idare heyetlerinin ilgisizliği sebebiyle bu arsanın dahi alınmadığını öğrenmiş bulunuyoruz.

3) Derneğimizin yeni Yönetim Kurulunun iş başına geçişi:

Derneğimizin pasif durumu, Gaziantep Gençliğini ve münevver muhitlerini son derece üzüyordu. 15.Eylül.1957 tarihinde fevkalâde kongreye gidildi. Gaziantep Gençliği kongrede, bilhassa kültürel alanda faaliyet gösterilmesi arzusunu açıkladı. Yönetim Kurulumuzu iş başına getirdi.

4) Merkez İdare Heyetinin üç buçuk ayda yaptığı işler:

a) Yeni İdare Heyeti önce derneğin mазisini öğrenmek ve yapılan hataları tesbit etmekle işe başladı. Defterler, dosyalar yeni baştan tanzim edildi.

b) İdare Heyetimiz, derneğin gayesini gerçekleştirebilmesi için; bir yandan gelir kaynaklarını artırmaya çalışırken, diğer yandan da mevcut teşkilâtı islah ve yenilerini kurma işine girişti.

c) Derneğin bir merkez idare heyeti ile Ankara ve İstanbulda da birer şubeleri vardı. Şubeler idare heyetlerini de harekete geçirmek gerekiyordu. Ankara ve İstanbul şubeleriyle işbirliği yapmak için mümkün olan yapıldı.

(Devamı Sahife 20 de)

Dernek Adına Sahibi:

AVUKAT
HULÛSİ YETKİN

Mesul Müdürü:
SAİT SÖYLEMEZ

GAZİANTEP Kültür AYLIK FİKİR VE SANAT DERGİSİ

SAYI : 3 10 O C A K 1958 75 KR.

İlâre Merkezi :

Park Sokak No. 33

Telefon : 2998

GAZİANTEP

Satış Merkezi :

Güneydoğu Yayın ve
Kitabevi

GAZİANTEP

GAZİANTEP YÜKSEK TAHSİL OKUTMA VE KÜLTÜR DERNEĞİ ORGANIDIR

TEŞEKKÜR

Her geçen gün dergimiz, daha geniş bir ilgi görmektedir. Dergimizin gayesini anlayan vatansever hemşerilerimiz; bu derginin yaşaması için abone olmakta ve arkadaşlarını abone yaptırmaktadırlar. Okudukları sayıları Gaziantepi tanıtmak gayesi ile başka şehirlerdeki arkadaşlarına göndererek hediye etmektedirler. Derginin daha güzel çıkabilmesi için bizzat gelerek veya mektup göndererek tenkit etmekte; yol göstermekte, yazı vermektedirler. Bazı hemşerilerimiz de Kitap ve Dergi yayın Kolumuza maddî yardımda bulunarak, beş parasız olarak bu işe girişen Yayın Kolumuzun hızla inkişaf etmesini sağlamışlardır. Bazı vatandaşlarımızda ellerinde bulunan Gaziantepden bahseden Kitap, Dergi, Gazete, vesika, yazı ve fotoğrafları, Kitaplık ve Arfiş kolumuza vererek; Gaziantep Kılavuzu ile Gaziantep tarihinin hazırlanması işini kolaylaştırmaktadırlar. Bir çok gençlerimiz de şahsi işlerinden ve istirahatlerinden fedakârlık yaparak derneğimiz kollarında fiilen, feragatle çalışmaktadırlar. Bu yurddaşlarımıza sonsuz teşekkürlerimizi sunarız. Gaziantepin Kültürel kalkınmasında tevazu ile en büyük rolü oynuyan bu fedakâr hemşerilerimizin adlarının unutulmaması için, bir çoğunun razı olmamasına rağmen isimlerini neşredeceğiz ve haklarında bilgi vereceğiz. Bu memleketin kültürel

kalkınmasında, lâfla değil, gerçekten hizmet edenlerin kimler olduğunu Gaziantep Gençliğinin bilmesi gerekiyor.

Kültür Derneğimiz ve Dergimiz hiç bir siyasi partiye mensup bulunmayan bir ekibin idaresi altındadır. Yazarı kim olursa olsun, bu vatan parçası için duyarak yazı yazanların yazılarını neşredeceğiz. Dergimizde tercihan Gaziantepden bahseden yazı ve şiirleri neşretmeye çalışıyoruz.

25 Aralık 1957 tarihinde satışa çıkacağını bildirdiğimiz ilk Kitabımız kağıtsızlık sebebiyle gecikti. Dergimizin büyük rağbet görmesi ve ilâve sayılar çıkarmamız; matbaacının kâğıdını tüketmemizle neticelendi.

Gaziantepin Kurtuluş günü, Büyük Kulüp'te derneğimizin tertip ettiği geceye iştirak ederek, Derneğimizin faaliyeti ile yakından ilgilenen ailelerimize sonsuz teşekkür ederiz. Gecemizin son yıllarda eşine raslanmayan derecede güzel ve çok eğlenceli geçmesi için, hiç bir masraftan çekinmedik. Geceye iştirak edenlerden davetiye parası olarak aldığımız parayı, yine o gece için harcadık. Hiç bir hemşerimizi, rızası olmadan, para vermeye mecbur bırakmamak için, hiç kimseye davetiye göndermedik. Arzu eden hemşerilerimiz geldiler ve güzel bir gece geçirdiler. Her türlü

Devamı Sahife 3 de

Millî Mimarimiz Tarihi Varlığımızdır

Gaziantep Güney Anadolunun büyük illerinden birisidir. Her ne kadar burada mimarî kıymeti haiz büyük eserler mevcut değilse de eskiden yapılmış ve zamanımıza kadar yaşamış olan evlerimiz, han, hamam ve camilerimiz, devrinin hususiyetini taşıyan başlı başına bir varlıktır. Bunları islah etmiye, kübikleştireceğiz diye değiştirmeye kimsenin hakkı yoktur. Biz her şeyden evvel şehrin selâmeti namına bil-

hassa büyük caddelerin iki tarafında sıralanan görgü ve bilgiden mahrum rastgele yapılmış binaları islâha çalışmalıyız. Bu binalar bizim bünyemize ve Gaziantepin hususiyetine aykırıdır ve gelecek nesillere bu günün yüz karası olarak kalacaktır.

Süleyman KURANEL
(Millet Vekili)

Gaziantep Yapı Taşları

Gaziantepin hemen tamamıyla taştan yapılmış olan binalarında (kor) dediğimiz taş sıralarının değişmez bir en ölçüsü vardır: Bu ölçü, eskinin 9 parmağıdır ki bu günün 27 santimi demektir. Beş, altı yüz yıl önce yapıldıklarını bildiğimiz binalardan tutunuz, şimdiye kadar, yapı taşlarının enleri hep aynı ölçüdedir. Şu durum, burada ilerdenberi çok değerli bir sanat, ticaret ve ekonomi şuurunun bulunduğu isbat eder. Çünkü herhangi bir yapı enkazının

sağlam taşları, üzerinde ayrıca işlemeye lüzum kalmaksızın yeni bir binaya, olduğu gibi konabilir. Ocaklardan taş kestirmek için hiç bir hususî talimata lüzum yoktur. Belli ende kesilecek taşlar, her hangi bir yapıda kullanılabilir. Bunun ticarete, sanatta sağladığı kolaylık, ucuzluk ve fayda ne kadar öğülse yeridir.

Yazan: Ömer Asım AKSOY
(Türk Dil Kurumu Kolbaşısı)

İŞBİRLİĞİ YAPALIM

Gaziantepimiz; Türkiye hudutları dahilinde nüfus kesafeti bakımından yedinci, küçük sanatlar bakımından belki üç veya dördüncü durumda olan yüzbinden fazla nüfusa malik bir şehirdir. Bütün istikbalini küçük sanayiye bağliyan sakinleri; zekî, çalışkan, keyf ehli ve sureti intikal sahipleri-dirler. Kendine has el sanatlarına Türkiye-mizin hiç bir kasabasinda rastlanmaz.

Bir boya tevziatı yapılır, Türkiyede İstanbuldan sonra ikinci derecede boya is-tihlak ettiğimizi kimse bilmez. Deri dağıtılır, bin tondan ancak on ton ayrılır. Demir hakeza, boru yine böyle, hülasa tevzi-at işiyle uğraşanlarda bunu bilmezler.

Geçen senelerde Esnaf konfederasyo-numuzca bir sütkostik tevzi edilmişti. Bu ithal malı meta bildiğimize göre sabun ve boya sanayiinde kullanılır. Sabunculuğumuz İzmir ve Mersinden sonra üçüncü, boya işleri yukarda yazdığımız gibi ikinci durumda olduğu halde 78 ton tahsisattan ancak bir ton şehrimize ayrılmıştı.

Yukardaki yanlışlıklara meydan veril-memesi için, idarecilere ve bütün Türkiye-mize şehrimizi tanıtmaya yolunda bütün hem-şehrilerimiz müşterek hareket edelim.

M. Reşat GÜZELBEY
(Esnaf Dernekleri Birliği Başkanı)

B İ Z İ M K Ö Y

Köy kalkınması davası Türkiyemizin varlık davasıdır. Aydınlarımız, son elli yıl içinde daima artan bir alâka ile bu dava üzerinde durmaktadırlar. Ne yazık ki köy, aydınlarımıza meçhul bir âlemdir ve bu alaka platonik mahiyetinden kurtulamamaktadır.

Şimdiye kadar köyü bize, bütün yönleriyle tanıtan bir eser yazılmamıştı. Yakup Kadri "Yaban,, ından ve "Panorama,, sında bu alemin bazı köşe ve bucaklarını göstermeye çalışmıştı. Bir köylü, köy enstitülü genç bir öğretmen, Mamıt efendi (Mahmut Makal) bu alemi basit, fakat çekici bir dil

ve üslupla çırçıplak olarak gözümüzün önüne sermiştir. Yakından tanıdığım Türk köyünü ve Türk köylüsünün acı hayatını, mahrumiyetlerini, ıstıraplarını, hepsini ve hepsini içinde buldum.

Bütün aydınlarımıza bu pek genç yazarın küçük ve fakat hakikatlerle dolu çok değerli eserini okumalarını tavsiye ederim. Aydınlarımız eserlerden taşan dertlerden yüzde birine çare bulabilirlerse köy kalkınmasında pek büyük bir merhale alınmış olur.

Ekrem CENANİ
(Millet Vekili)

Savunmanın Son Günleri

Gaziantep müdafaasının son günlerinde, kış bütün şiddetiyle bastırılmış, Fransız topçusunun ateşi korkunç bir hal almıştı. Antep'te açlık her şeye hâkim bir duruma gelmişti. Halka günde nüfus başına elli dirhem ekmek veriliyor ve bu ekmek zerdali çekirdeğinden, melengiçten yapılıyordu. Ölen beygir ve eşekler derhâl kapışılıyordu. Heyeti merkeziye bu durum karşısında bir açlık beyannamesi yayınlamış, dışardaki birliklerden son defa yardım istemiştir. Bu en ağır şartlar altında dahi Gaziantepin kahraman halkı mücadeleden vazgeçmeyi düşünmüyordu. Fakat kader kollarını uzatmış, bu masum insanları boğmaya hazırlanıyordu. Nitekim 9 ncu Koloradunun muhasarayı yararak Antep müdafiilerine erzak yetiştirmek için İkizkuyu mevkiinde verdiği savaş başarısızlığa uğramış, Antep halkı ölümlerle karşı karşıya bırakılmıştır.

Müdafiiler bütün kapıların kapandığını görünce son hamle olarak huruç yapmaya karar vermişlerdi. İlk huruç hareketi dışardaki birlikler tarafından desteklenmediğinden başarısızlığa uğramış, müdafiiler 110

şehit, 200 yaralı vermişlerdir. 7.Şubat.1921 de müdafiiler son defa şanslarını deniyorlar. Başta Özdemir Bey olduğu halde düşmanın çok yakınından muhasara hattının dışına çıkıyorlar.

Ertesi gün güneşin ışıkları baştan başa yıkılmış, cesetlerle dolu bir şehrin üstüne yayılırken, hayatta kalan yetim yavrular, kolsuz bacaksız insanlar; cesetler ve harabeler arasında ağlıyarak dolaşıyorlardı. Antep sonuna kadar müdafa edilmiş ve düşmana ölü sessizliği içinde bir şehir bırakılmıştı. Bu şehir düşmana değil, açlığa baş eğmişti.

Ali İnsan GÖĞÜŞ
(Cumhuriyet Gazetesi Yazı İşleri Müdürü)

Teşekkür

(Sahife 1 den devam)

yayın vasıtasıyla, gecemizden, halkımızı haberdar etmeye çalışmıştık. Bundan sonra tertip edeceğimiz toplantılarda da hiç kimseye davetiye göndermiyeceğiz. Toplantılarımıza bütün Gaziantepililer davetlidir. Derneğimiz, bütün Gaziantepililerindir.

Avukat Hulûsi Yetkin

E K O N O M İ

Zamanımızda bütün dünya devletleri ekonominin kudretini anlıyarak, siyaseti, ekonomi yanında ikinci plâna almışlardır. Yani siyaset aleminin dayanağı ekonomi olarak kabul edilmektedir. Fransız devlet adamlarından biri, bana iyi bir finans temin edin, size iyi bir politika yaratayım demekle bu sözünü teyit etmiştir. Kuvvetli bir finansa malik olmak ise, ancak iyi bir ekonomi politikasının mevcudiyetine bağlıdır. İstikbalin politikasını idare edecek, harpleri neticelendirecek, artık insan kuvveti olmaktan çıkmış, yerini ekonomik ve ekonomi vasıtalarına bırakmıştır. Şu halde bu gün ve yarın dünyada kuvvetli devlet olarak kalmak isteyenler, ekonomik kaynaklarını

zenginleştirmek zoruretinin duyacaklardır. Bu ise bir memleketin yabancı memleketlere fazla ihracaat, sermaye yatırımları ve hizmet yapmalarıyla mümkün olur. Fazla ihracaat tahakkuku kolay bir şey değildir. İhracaatın fazla olabilmesi için istihsalin fazla ve ihracaat mallarının rakip memleketler piyasasında çok ucuza malledilmesi ve kalitenin yüksek olması imkan dahiline girebilir. Zira bu gün ekonomik hayatta kaliteyi yükseltmek ve maliyeti ucuzlatmak, yaşamak isteyen her istihsal biranşının bir gaye ve hedefi olmaktadır.

Kemal Aktan

(Ticaret Odası Umumi Kâtibi)

Y E N İ D İ L

Yüz yıldan beri, yazılan yazlara, mektuplara ve hatta konuşma dilimize bakılırsa görülüyorki yavaş, yavaş farkına varmadan yabancı kelimeleri atmakta, yerine ya eskiden beri zaten bildiğimiz Türkçe kelimeleri almakta yahut yeni kelimeler bulup koymaktayız. Bu gün dil devrimini en çok kötülüyenerin bile ehemmiyet yerine önem, inkılâp yerine devrim, mefkûre yerine ülkü, hürmet yerine saygı kelimelerini kullandıkları yahut ağızlarından kaçırdıkları her gün görülür. Bunun sebebi nedir? Birinci sebep : Üçüncü Ahmet gününden beri yavaş yavaş, Türk devrimi ile de birden bire doğu medeniyetini bırakarak Batı medeniyeti topluluğuna girmeğe karar vermemizdir. Doğu medeniyeti çevresinde iken Arap, Acem kelimelerini kullanmamız pek tabii idi. İslâmın kavramları, deyimleri, ata sözleri, yargıları Türk Toplumuna girdi ve bu arada bir yığın kelime de halk diline kadar yerleşti. Bu gün Arap, Acem kelimeleri bir

ihtiyacı karşılamıyorlar. Onları bir yana bırakıyoruz.

Dildeki değişimin kendi haline mi bırakılması, yoksa işçilerin bu alanda çalışmalarını mı gerektir? Birinci düşünceye göre bu yolda çalışmak boşunadır, hatta zararlıdır. Dilin gelişmesi kendi haline bırakılmalıdır. Gerçi dilde toplumsal gelişmeye uyan doğal bir temizlenme vardır. Doğrusu, bunu kendi haline bırakmaktan bir fayda gelmez. Toplumdaki eğilimi görenler, yeni kelimeler gerekli olduğunu anlarlar, bilinçleriyle devrime katılırlar, yararlı olurlar. Bunu dillerin tarihini inceleyenler söylüyor. Geçmişte çok örneği de vardır. Goethe'nin, Ronsard'ın, Montainge'nin yeni kelimeler uydurdukları, bunların dillerinde yaşadığı bellidir.

Orhan Barlas

(Avukat)

Fıstık, Baklava, Çiy Köfte

Gaziantebi ilk defa görenler, üç şey isterler : Antep fıstığı, Antep baklavası, Çiy köfte.

Fıstığı dalından koparmalısınız. Reçineden parmaklarınız yapış yapış olur. Sütlü fıstığı dişleriniz arasında ezerken genzini ne lâtif bir râyiha doldurur. Dallarda kırmızı kırmızı duruşlarıyla ne gönül alıcı manzaraları vardır, Onların... Kıyamazsınız koparmaya, zira o kadar masum ve güzel dururlar. Etili kıpkırmızı kadın dudaklarına benzer, taze fıstık. Fıstık Gaziantebin ni-kâhlisidir.

Gaziantebi bir kere dahi görmiyenler, baklavalarından, hiç olmazsa, bir dilim olsun yemiş lermidir?

Çiy köfteyi kadınlardan ziyade erkekler yoğururlar. Güçlü kuvvetli kişilerin harcıdır. O, Antepililere bakarsanız Çiy köfte rakısız yenmez. Yabancılara bakarsanız ekmeksiz yenmez, bazılarına görede hiç bir şeyle yenmez. Fakat kim ne derse desin, Çiy köftenin iyi yoğrulmuşu güzeldir ve onun sayesinde ki, Gaziantepi verem nasıl şeydir, pek bilmez. Fıstık, baklava, çiy köfte bir potada erimiş Gaziantebi yapımlardır. Gaziantep kâh fıstık olup ziyaretçisinin hayretini, kâh baklavaya olup hayranlıklarını çekmekte devam ediyor, devam edecektir.

Yaşar ÖZEN

GAZİ ŞEHİR

*Ey Gazi yonu katı, Şehit kemik demeti
Ey sütlü ırmaklar, Zümrüt meyvalar memleketi
Kurtuluşa ahmeden bütün mazlum milletler
Bir örnek görmek için bulmak için bir önder
Çöllerden yaylalardan akın akın gelecek
Kâleni kâbe diye bir gün tavaf edecek...*

Behçet Kemal Çağlar

KURTULUŞ BAYRAMI

*Bu gün bir tarihtir efsaneleşen dünler.
Halkın kuvveti ezip yere serdiği günler
Bu neş'eli bayramlar, bu çöşturan düğünler.
Senindir (Gaziantep) şerefler, şanlar, ünler..*

*Her taş bir siper oldu, her çukur bir mezardı.
Her sönen bir yıldızın arkasında ay vardı.
Dökülen al kanları bayraklaştıran kandı.
Antepililer Antebi böylelikle kurtardı.*

Zeki SAVCI

Ben Türküm, Türk!

*Benim sevgim bu vatanın toprağında taşında
Benim ruhum bayrağımdır semalara nur saçar
Denim İslâm, İrkim Türk'tür, karanlıkta yol açar*

*Ben Türk'üm, Türk iman bilir, şeref bilir, şan bilir
Namus bilir, insan bilir, nefis bilir, can bilir,
Ben Türküm, Türk! Benim ırkım doğrulukla yükselir.*

Doğan SEMİZ

Gaziantep Harbini İdare Eden Teşkilâtımız

(Gaziantep Harbinde, Cepheler Kumandanı Ali Şefik Özdemir'in yanında kâtiplik yapan Kâmil Yetkin'in yazısından bir parçayı aynen alıyoruz:)

Düşman, Antep harbinin arifcinde hiç bir hak ve hukuk tanımayan siyasetine devam ediyordu. Bu siyaset karşısında galeyana gelmiş milli duyguların tezahürünü hiç sayan düşman, Milli heyecanımızı geçici bir bulut yahut bir blöf sanıyordu. Bir anda şahlanan kitlenin teşkilâtsiz hareketleri, dünyanın en muazzam ve modern bir askeri kuvvetini şaşkına çevirmişti. Mantığın, aklın kabul edemeyeceği amansız bir boğuşma, hayat ve namus için başlamış, gün geçtikçe şümulünü genişleterek, şiddetini artırmağa başlamıştı. Yer yer vatan aşkıyla yapılan gayretler mevzii kalıyordu. Şahinler ve onun gibi mâlum ve adsız, kahramanların bütün mücadeleleri gazı tükenmiş bir lâmba gibi sönüyordu.

Şehirde müdafayı yapanlar, alelacele vücuda getirilmiş Yıldırım Taburu ve muavin semt halkından kuvvetlerdi. Kuvvetleri Yıldırım Kâmil, Antepli yedek subay arkadaşlarıyla idare ediyordu. Teşkilâtın birisi de şehrin muhtelif semtlerden ibaret bölgelere ayrılması ve bunların birer semt reisinin idaresine verilmiş olmasıdır. Bu semt reisleri Heyeti merkeziyenin eli kolu mesabesinde idi. Semt reisleri bütün ihtiyaçların halk tarafından tedarik ve temininde çalışmakta, müdafilerin geri hizmetlerini ifa etmekte idiler. Müdafaada nazım rolünü Heyeti Merkeziye yapmaya çalışıyordu. Semt reisleri heyeti merkeziyenin emirlerini harfi harfine, kayıtsız şartsız yerine getirmekle mükellef idiler. Heyeti Merkeziye erkânı sivillerinden mürekkepti. Aralarında askerliğe vakıf kimseler çok azdı. Heyeti Merkeziye erkânının ve semt reislerinin millî duygu ile meşbu ve müteharrik olmalarına

rağmen, böyle felâket anlarının gerektirdiği askerî kuvvet ve kifayeti kendilerinden istemek insafsızlık olurdu. Çok soğukkanlı demir bir irade sahibi azimkâr bir idareciye ihtiyaç vardı. İşte Özdemire kumandanlığın teslimi bu zorlukların tabii neticesinden ileri geldi.

Maraş cihetinden gelmiş olan Ali Kılınç, millî kuvvetlerin kumandanlığını ele almıştı. Barut fıçısı ateşlenmişti. Ali Kılınç Ankaraca çağırılarak gitmesi üzerine, yeni kurulan kumandan mevkii boş kalmıştı. Sevki idare muntazam olamıyordu. Böyle bir hal dahili tesanüdü bozmaya başladığı gibi düşmana karşı alınan tedbirler de kifayetsiz oluyordu. Bedahat derecesine gelen bu hakikat karşısında artık iş başında olanlar ve olmuyanlar tam idrakte çare araştırmağa başlamıştı. Ankaraya vaki müracaatlar fiilen mukabele göremiyordu. Ankara ile muhaberemize Maraş postanesi tavassut ediyordu. Maraş Tel hattının unutulmaz faideleri oldu. İşte bütün ümitlerimizin sarsıldığı bir günün öğlesinde idi. Maraş postanesi bizi telefonla buldu, Ankarada Mustafa Kemal Paşa hazretlerinin makina başında maruzatımıza hazır olduğunu söyledi. Telefon başında bulunan Heyeti merkeziye reisi Ferit Arsanın yanında bulunuyordum. Ferit Arsan kulaklarındaki arıza sebebiyle telefonu bana uzatarak, bütün çıplaklığı ile halimizi bana anlattı. Aldığımız cevap şu oldu : (Harbin noktai mihraki Garp cephesi olmuştur. Bütün Vatanın mukadderatı Garp cephesindeki savaşların neticesine bağlıdır. Böyle bir anda Antebe ancak imkânla mukayyet bir yardım yapılabileceğini, kendi azim ve imanı-

Yeter

*Geçsin; saatler geçsin günler,
Hatta aylar senelerde geçsin.
Geçsin bu dünyada zamanla mukayyet her şey
Yalnız bir tek şey yalnız bir tek şey kalsın.
O da bana yeterde artarda.
Geçen her şeyle beraber değişen
Şekillenerek vücut bulan hülyalarım
kalsın bana yeter.*

ENDER PEKTAŞ

mızdan bir şey gaip etmiyerek, cenupta düşman kuvvetlerini tevkife, gayret ve hamaset göstermeğe devamımız) emrinden ibaretti. Konuşma bitmek üzere idi ki top sesleriyle birlikde bir haber kulağımıza yetti, Nizip ve Akçakoyunlu üzerinden bir düşman kuvvetinin öncüleri Çıksorut eteklerine yetişmiş, Hacibabaya yegane muvasala yolumuzu tehdede başlamıştı. Çok sürmeden bir iki saat sonra yegane muvasala yolumuzda kesilmişti. İşte o elim saatte henüz idare başında mes'ul bir askerî kumandan yoktu. Şefik Özdemir henüz Antebeye yeni gelmiş bir misafirdi: Şefik Özdemir idareyi ele almaya hazır olduğunu söylemişti. Kudretin bir sabır ve tahammül akümülatörü olarak yarattığı Heyeti Merkeziye Reisi Ferit Bey merhum, birden bire (Özdemiri deneyelim; görelim, belki aradığımızı bulduk; haydi arkadaşlar karar zamanıdır.) demişti. Özdemir o tarihi toplantıda idareyi ele almış (Etraf şehir cepheler kumandanı) unvanı ile işe başlamıştı. Bilmediği bir toprakda, tanımadığı bir muhitin halkı ile intibak ederek çalışmak bir mesele idi. Bu nasıl tahakkuk edecekti? Bütün vatansever halkı düşündüren bu konu idi.

Şefik Özdemir bir kaç günlük tetkikiyle, sivil idare yerine sevgiye müstenit hakiki bir askerî otoritenin lüzumunu derhal anladı. İlk işi Yıldırım Taburunu tekâmül ettirmek, cepheleri takviye, verahı mesturler, sığınaklar, cephe gerilerinde ihtiyat yuvaları vücuda getirmek oldu. Her gün muntazam raporlar verirler ve günün her dakikasında olup bitenler meçhul kalmazdı. Antebinin fedakâr ve civanmert subayları bir hale gibi Özdemirin etrafını çevrelemiş ve ona bağlanmışlardı. Heyeti Merkeziye ve semt reisleri ise halkın iaşesi ve ihtiyaçların tedariğine devam ediyorlardı.

Özdemir, cephenin en tehlikeli noktalarını çekinmeden gezmek ve lâzım olan tetbirleri almak ve aldırarakla bütün vaktini doldürürdü. Köstebek yuvaları gibi yer altı yollarıyla bütün cepheler arasında bir

irtibat temini, bir istihkâmlar silsilesini lüzumlu görmüş, kayalar oyulmuş, patlatılmış, muntazam rahî mesturalar ve barikatlar vücuda getiren bir tahkimat kumandanlığını ihdas ve o vazifeyi Yıldırım Kâmile vermişti. Merhum Yıldırım Kâmilin bu husustaki hizmeti şan ve şerefle yaşamağa karar vermiş Türk kahramanlarının mucizeler yaratmasına âmil oldu. Devamlı bombalara rağmen, amele taburları yıpranan tahkimatı derhal eski haline getiriyorlardı. Antebinin açlıktan sukutunu müteakip bu tahkimatı gören düşman kumandanları (Türk Verdünü) demişlerdir.

Özdemir, mükemmel bir idarecidir. Temiz bir vatan aşkıdan dolayı, noktai nazar ihtilâfına düşen idarecilerin daima arasını bulmuş ve müfritleri ileri gitmekten alı koymuştur. Özdemir, mükemmel bir organizatördür. Her türlü mahrumiyetler içinde bir mermi ve bomba doldurma imalâthane si vücuda getirmeğe muvaffak olması, Onun unutulmaz teşkilâtçılığının eseridir. Şurasını açıklamak yerinde olurki, halkın, elemanların mükemmel istidatları onun bütün arzu ve tasavvurlarını fiiliyat sahasına koymasında ana unsur olmuştur. Gaziantep Müdafaası; Özdemirin emri Kumandasında çalışan adlı, adsız binlerce fedakâr kahramanın eseridir. Şehitlerimize rahmet, Gazi lerimize bin bir hürmet.

Açlık Devresinden Acı Hatıralar

Gaziantep Harbinde son muhasaranın son günlerinde şehirde açlık en had bir dereceyi bulmuştu. Ahalinin dörtte üçü hicret ettiği halde şehirde daha onüç bin nüfus vardı. Askerler bile zerdali çekirdeği ekmeğini güç bulurlarken, tabii bu halka yiyecek tedarik etmek imkânsızdı. Hali vakti yerinde olan aileler bile açlığın amansız pençesinde kıvranıyordu. Annacar hadisesinden sonra Pararyeri şimdiki Et Halının bulunduğu Zincirli Bedestende kurulmuştu. Herkes burada halı, kilim, yatak, yorgan gibi en lüzumlu eşyalarını satıyor ve bunun parasıyla bulurlarsa yiyecek bir şeyler alıyorlardı.

Sokaklarda dilenciler çoğalmıştı. Fakat hiç bir dilençi para kabul etmiyor. Hayatını daha bir kaç gün idame ettirebilmek

için yiyecek bir şey istiyordu.

Bu muhasarada hayvanlarda insanlar gibi açtı. Yazıcık semtinde gece abdest bozmaya çıkan bir çocuk aç bir köpeğin tarruzuna uğramış, feryadına koşan annesi çocuğunu parçalanmış bulmuştur.

Bu açlığın derecesini anlatabilmek için bir vaka daha zikretmeden geçmiyeceğim:

Kâıunu saninin son günlerinde idi. Odun Pazarına ölmüş bir at lâşesi atılmıştı. Lâşenin başına biriken kadınlar bunu paylaşmak için birbirleriyle boğuşmakla beraber beş dakika içinde elleriyle parçalanmış lâşeyi bitirmişlerdi.

Ali Nadi ÜNLER

Şahin Burada Yatıyor

*İstiklâl sembolüdür, şu karşıdaki anıt,
Yolcu hürmetle eğil, Şahin yatıyor burda.
Yaptığı büyük işi büyük soyuna tanıt,
Alt: bin kahramanın nabzı atıyor burda.*

*Antep Kurtuluşuna Şahin'dir temel atan,
«Göksümü çiğnemedi şehre giremez düşman
Alçak, süngüle beni!.. Yaşasın yüce vatan.»
Diyen bir ses kalplere iman katıyor burda.*

Sabri GÜZEL

Kahramanlar Diyarı Şanlı Destandır Antep

*Kahramanlar diyarı şanlı destandır Antep
Şu gaziler diyarı, toprağında kanı var,
Korkmuyan babaların, yılmayan anaların!
Ölmeyen tarihiyle şu cihanda şanı var,
Ülkesine şun veren kahraman ataların!*

Nuras

TÜRKÜ

*Başında kasket,
Belinde kama,
Akşamdan, akşama, çekip kafayı;
Sokaklarda fosforumu söylerdi.*

*Aylar geçti,
Yıllar geçti,
Belirdi yüzünde çizgiler,
Nihayet bıktı bekârlıktan,
Ve bir gün evlendi..*

*Ekmek derdi,
Evlât derdi,
Onu için için,
Kemirdi geçti;
Fakat hâlâ duduklarında o türkü..*

Nadir GÜL

Reklâmsız Şehir

Gaziantep Esnaf ve Sanatkârları Sesi gazetesinin 11 Aralık 1957 tarihli sayısında (Ne yapalımda tanıtalım) isimli bir yazı yayınlandı. Bu yazıda, Şehrimizin Nüfusunun yüzellibine doğru hızla ilerlediğini, Şehrimizde iş sahalarının çeşitli ve çok olduğundan hariçten gelip yerleşenlerin gittikçe fazlaştığını, nüfus arttıkça ihtiyaçların da hızla arttığını, şehrimizin ileriden beri bir sanat ve iş merkezi olduğunu, hiçbir tarafta olmuyan sanat çeşitlerine ve meslek türlerine burada rastlandığı hakikatlerini açıklıyor. Vaziyet böyle iken iş başında bulunanların şehrimizi bir türlü tanımadığını bir misalle anlatıyor. Şehrimizde 19 adet lastik kaynak atelyesine 500 kilo kauçuk verildiğini, diğer taraftan iki veya üç lastik kaynakçısı bulunan vilayetlerimize de üç veya beş ton kauçuk tahsis edildiğini bildiriyor. Makalenin son kısmında, Belediyenin, Ticaret Odasının, esnaf teşekküllerimizin bütün çırpınmalarına rağmen, bir türlü acı hakikatleri iş başındakilere duyuramadıklarını açıklıyor.

Hakikaten iş başında bulunanlar, şehrimizi bir türlü tanımıyorlar. Bu gün nasıl tanımıyorlarsa, eskiden iş başında bulunanlar da bu şehri tanımazlardı. Şehrimizin bu kara kaderidir. Daima bir kasaba muamelesi görür... Eskiden beri bizi tanımıyorlar diye, iş başında bulunanlara gücenir daima dert yanar dururuz. Şehrimizi tanıtmak için, kendilerini tanıtanların gittiği yoldan gitmeyiz. Bu yol nedir? Evvelâ iş başında bulunanlardan bahsedelim.

İş başında bulunan insanlar kimlerdir? Devlet idaresinde vazife alan, iş başında bulunan insanların çoğu; lise, üniversite mezunu olup tahsilli kimselerdir. Dünyanın her tarafında ve her zaman işbaşına tahsilli kimselerin getirilmesi âdet olmuştur. Bizim tahsil görmüş münevverlerimiz okullarda yetişirken, kütüphanelerden faydalanırken,

kitap gazete ve dergi okurken, Gaziantep ile ilgili en ufak bir bilgiye rashiyaamadıklarından, Gaziantepden habersiz olarak yetişirler. Gaziantep, münevverlerimizin zihnine küçük bir Anadolu şehri diye yerleşmiştir. Bu insanlar iş başına gelince, bir küçük şehre nasıl muamele yapılması gerekiyorsa, onu yapıyorlar. Bu idarecilere kızmaya hakkımız yoktur. Gerçekten şehrimizle ilgili kitaplar bir çok kütüphanelerde yoktur. Kitapçılardan Gaziantep ile ilgili dergi ve kitap arasanız bulamazsınız. Şehrimizin esnaf ve sanatkârlarından bahseden kitaplar ise hiç yoktur.

Hülâsa : Gaziantepi seven, Gaziantepi öğrenmek isteyen bir şahsa dahi; şehrimizi tanıtacak kitaplar ve mecmualar vermekten aciz bulunuyoruz. Gaziantepli Gençlerimiz bile içinde doğduğu büyüdüğü şehri tanımadan yetişiyorlar. Şehrimizi tanımadan yetişen Gaziantepli münevverlerimiz, hemşehrilerine yardımcı olamıyor, dertlerini anlayamıyor.

Münevverlerimize şehrimizi tanıtmak için ne yapmalıyız? Şehrimizden, tüccarımızdan, esnafımızdan, sanatkârlarımızdan bahseden dergi ve kitapları bastırmalıyız. Münevverlerin yetiştiği okullara, kütüphanelere, Gazete ve dergi yazıhanelerine, Bakanlıklara, Devlet Dairelerine, tanınmış aydınlara göndermeliyiz. Ancak bu sayede, iş başındakiler ve münevverler Gaziantepi daha iyi tanıyacaklarından, seveceklerinden, dertlerimizde kolaylıkla anlayacaklardır.

Gaziantepin eskiden beri belkemiğini Tüccar, esnaf ve sanatkârlar sınıfı teşkil etmiştir. Gaziantep bir esnaf ve sanatkârlar şehridir. Maalesef eskiden beri bu zümre kültürel hareketlere ilgisiz kaldığından, kültürel alanda bir şey yapılamamıştır. Aydınlarmıza iş başındakilere Gaziantepin

sesi duyurulamamıştır. Bundan en ziyade yine esnaf, Tüccar ve sanatkârlarımız zarar görmüştür.

Gaziantep Kültür derneği şehrimizi tanıtmak maksadı ile bir Kültür ve Yayın şubesi kurmuştur. Bu şube Gaziantep Kültür isminde bir dergi yayınlamaya başlamıştır. Bu dergiyi geliştirerek, münevver mühitlerde şehrimizin bir temsilcisi yapmaya çalışacağız. Şehrimizi tanıtmak maksadile kitap neşriyatına da başlamış bulunuyoruz. Esnaf dernekleri gibi teşekküllerimiz bize birkaç yüz lira maddî yardımda bulunurlarsa, bu derneklerimizi ve iş kollarımızı tanıtan kitaplar meydana getirebiliriz. Her Tüccarımız, sanatkârımız, esnafımız senede üç beş lira Kültür Derneğine yardımda bulursa, Gaziantep ile ilgili senede en az on, onbeş tane kitap yayınlamaya muvaffak olacağız.

Tüccar ve esnafımız bizim bu teşebbüsümüze yardım etmezlerse, Belediyemiz, Ticaret odamız, esnaf teşekküllerimiz senelerden beri yaptıkları gibi, çırpınmalarına devam etseler ve hatta Ankaraya hergün gidip gelseler yine bir türlü acı hakikatleri işbaşındakilere duyuramayacaklardır. Bu çıkmaz yolu terkederek, hep beraber, işini yürütenlerin yolundan yürüyelim.

Gaziantep Kültür Derneği
Kitap ve Dergi Yayın Kolu Başkanı
Avukat Hulûsi Yetkin

Gaziantep

Kültür Dergisi

Senin Dergindir

oku ve okut

(Abone ol.)

ALINMAZ GAZİANTEP

*Bir anın kıpırdanışı, karanlığı suyun,
Sesler dağdan dağa hep.
Silahlarla sarılmış dört taraftan
Alınmaz Gaziantep.*

*Dinmiş bütün sesler, bütün ağıtlar,
Civarlarda bir karanlık serseri.
Değer mi bu tusaya bir can ağam,
Korkutur mu ölüm Antepli'leri?*

*«Allah» dedik tuttuk nice yolları,
Elmalı'nın suları «akmam» diyor.
Şahin-i, Aşesi, Memiğiyle hey
Antep'liler «düşmandan korkmam» diyor.*

*Vurun namus günü yiğitlerim bu,
Zaferlerin üstünde inançla hak,
Sokmadın gâvuru topraklarına
Erkekçe, şahlanarak..*

*Şimdi o çağlarda mutlu bir an,
Tüm yaşamalara, ölmezliğe sebep.
Kurtuluş Savaşımızda bir bayrak gibi
Yiğitler ülkesi Gaziantep...*

Seyfi BAŞÇILLAR

Hiç Değişmemiş

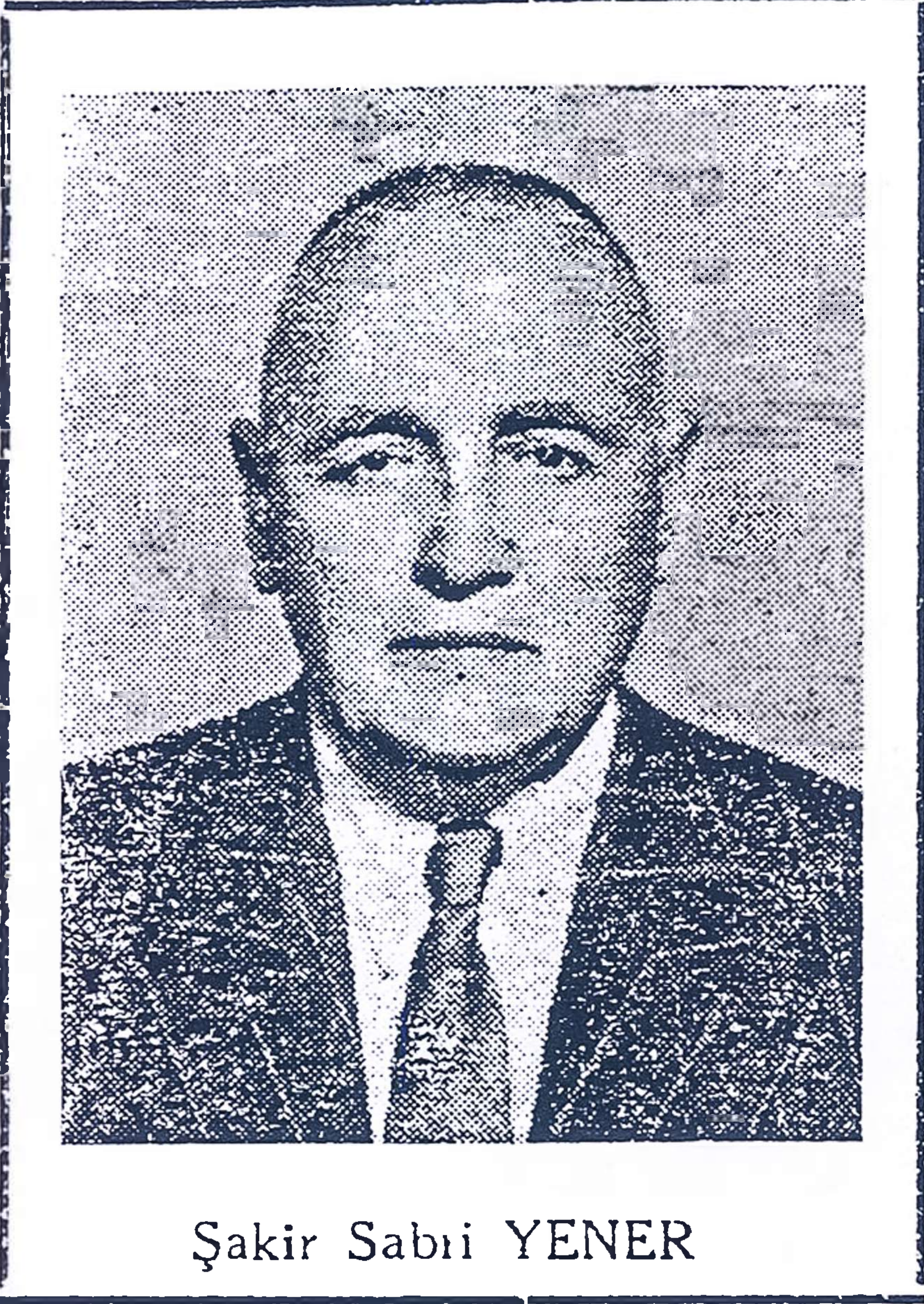
*Görüşümde değişiklik olacak
Zannetmiştim
Yine gözlerin kara
Bildiğim gibi yüzlerin
Hiç değişmemiş*

*Bana seneler senesi geçen günler
Sana vız gelmiş
Benim her günüm
Ay kadar uzun.
Her ayım yıllar yılı geçmişti
Demekki aradan
Yalnız bir yıl geçmiş*

Musa KARACA

Gaziantebin Yakın Tarihinden

Notlar

Gaziantep Kültür Derneği, Kitap ve Dergi yayın kolu kitap yayınlarına başlamıştır. İlk kitap Şakir Sabri Yener'in yazdığı (Gaziantebin Yakın Tarihinden notlar-Gaziantebliilerin maarife hizmetleri) ismini taşımaktadır. Gaziantebin kuruluş günü olan 25 Aralık 1957 tarihinde bu çok ilgi çekici eser satışa çıkmıştır. Kitaptan bir parçayı aşağıya aynen alıyoruz. Bu yazı, eserin müellifi Şakir Sabri Yenerin Yona Köyünde ilk okul öğretmenliği yaptığı sırada, Yona Köyünün sahibi bulunan Dayı Ahmet Ağanın ağzından dinlenen bir kısımdır.

Dayı Ahmet Ağa şöyle anlatmış :

Almanlar tarafından yapılmakta olan Berlin-Bağdat hattı Akçakoyunlu'ya yetişmişti. Yolu yapan Alman mühendisleri Akçakoyunluda idiler. Bir gün bindim gittim. Bu mühendisleri Yonaya, yimeğe davet et-

tim. Ertesi gün geldiler. Öğle yemeğinden sonra hep beraber konağın damına çıktık Hepisi yedi kişiydi. damın aktığını. eşyaları berbat ettiğini onlara anlattım:“ Kolay, dediler. bizde siyah ziftli muşamba var. Ondan size kafi miktarda hediye ederiz. Müsait mevsimde damın toprağını sıyırtırsınız. Damda 10 santim kalınlığında kalan toprağın üzerine bu muşambaları yaydırır, üstüne yine adetiniz veçhile toprağı yatırırınız. silindirletirsiniz. (Loğlatırsınız) toprak perkir, dam da akmaz. Ben de öyle yaptım. Dam da akmadan kurtuldu.“

Ağa devam etti :

“ Hocam! Mühendislerle biz damda bu işleri konuşurken bizim çiftçiler de köyde duvarların diplerinde küme, küme oturmuşlar: alık alık bizleri seyrediyorlardı. Almanyanın en şöhretli mühendislerinden olan baş mühendisin, bunlar dikkat nazarını çekti. Kendisi güzel Türkçe biliyordu bana sordu:

— Ağa bunlar kim?

Ben — Bunlar bizim çiftçiler!

Başmühendis — Peki şimdi iş zamanı ve çalışma saatidir: bunlar ne diye böyle tembel, tembel oturuyorlar?

Ben — Onların öyle oturmasına sen sevinmeli ve onları alkışlamalısın!..

Başmühendis — O ne demek? niçin öyle yapmalıyım?

Diye hayretle yüzüme baktı. Ben devamla dedim ki :

— Eğer onlar böyle tembel tembel oturmasaydılar, Şimdi sizin, bizim topraklarda ve benim konağımın damında ne işiniz vardı? Eğer bunlar böyle oturmasalar da çalışsalar, sizinkiler gibi yüksek ilim ve irfan sahibi olsalardı, şimdi bu sizin döşediğiniz demirleri onlar döşerdi. Bana vereceğiniz muşambaları onlar yapardı, size hiç ihtiyaç kalmazdı!

Bu sözlerim başmühendisin çok hoşuna

Gaziantep Kültür Derneği Ne Yapıyor ?

1— Gaziantep Kültür Derneği, Gaziantep'in talebe bankasıdır. On yıldan beri sessiz sessiz çalışmış, yüzden fazla Gaziantep'li fakir gencin Üniversite ve yüksek okul mezunu olmasını sağlamıştır. Bu derneğin yardımıyla yetişen gençler, dernekten aldıkları parayı geri ödeyerek, yeni yeni kabiliyetli gençlerimizin yüksek tahsilde okumalarını mümkün kılıyorlar.

2— Halkımız yardım etmediğinden, yüksek tahsil öğrencilerimize Ankara ve İstanbul'da talebe yurtları açamıyoruz.

3— Derneğimiz, kültürel sahada yaptığı çalışmalara hız vermiştir. Kültür ve Yayın Şubesini kurmuştur. Bu şube teşkilâtını genişletmektedir: Kitap ve Dergi Yayın kolu neşriyate başlamıştır. Bir mürettephane kurulmaktadır. Sergi ve Resim kolu, sergiler açmaktadır. Tiyatro ve müzik kolu, Gaziantep Gençlik Tiyatrosunu kurmuştur, yakında temsillere başlayacaktır. Kitaplıklar kolu faaliyete geçmek üzeredir.

gitti, Kahkahalarla güldü. Bunları Almanca arkadaşlarına da anlattı, onlarda gülüştüler!

Başmühendis — Mademki sen Osmanlıca (O zamanın tabirince) yani dobara dobur konuştun. Benden de Almanca, yani bir Almanca yakışan ciddiyetle şunları dinle!

— Bir tarihte biz Fransızlarla harbettik fena halde mağlup olduk; bütün imkanlardan mahrum edildik. Elimiz kolumuz bağlı duvar diplerinde böyle tembel tembel pinekler otururduk.

Bir gün geldi, Alman büyükleri toplandılar, bir kongre akdettiler: "Bu milleti kalkındıralım. Alman milletine böyle pinekleyerek oturmak yakışmıyor!" dediler. Fakat bu kalkınma işine Askerlikten mi, ziraattan mı, teknik işlerinden mi, ticaret ve iktisad işlerinden mi, hangi yönden başlamak lazım-geldiği münakaşa mevzuu oldu. Kongre erkânından, o zamana kadar münakaşayı sü-küt ile takip eden akıllı bir adam: "Bunların hepsi boş bir düşünce dedi. Bu konuş-

tuklarınızın hepsi de bilgi ister; Bilgisiz hiç bir iş yapılamaz. Biz herşeyden evvel İnsan fabrikaları açalım: fikir dimağ imal edelim, ne yaparsak ondan sonra yapalım." Hepsi hayretler içinde sordular : "İnsan imal eden fabrika olur mu? ne demektir?," adam cevap verdi: "O şu demektir: Evvelâ yurdun en uçra köşelerindeki köylerimize kadar ilkmektepler açalım. Evvelâ maariften başlayalım; ondan sonra her şeyi kolaylıkla yapabileceğiz."

Bu fikir kongrece alkışlarla kabul edildi ve öyle yapıldı. Çalıştık çalıştık 33 sene içinde işte bugünkü Alman milleti olduk. Sizin için de kurtuluş yolu ancak budur.

Hocam, Alman Başmühendisinin bu sözleri içime işledi. Hemen ertesi gün bin dim, Halebe gittim, Vali beye fikrimi açtım ve kabul ettirdim. O sırada Halep Meclis'i umumîsi de açıktı. Vali, meseleyi meclise sevketti. Yonada bir ilkmektep açılması için karar aldı.

Bize Düşen Vazife

Nurettin ABAYCAN

Bu gün yüksek tahsilini ikmal etmiş, liseyi veya orta okulu bitirmiş veya bitirmemiş olarak okuyarak kendi kendini yetiştirmiş binlerce münevver vasfını haiz kıymetli bir topluluğa malik bir şehirde yaşıyoruz. Fakat bu genç arkadaşların şurada burada dağınık adeta birbirlerinden habersiz yaşamaları üzücü bir hal değildir?

Ayrı ayrı kabiliyet ve değerler taşıyan bu arkadaşlardan memleket ve bu Gazi Şehir daha ne zaman istifade edecektir? Şahsi kazanç ve endişelerimiz yanında artık herkesce aşikâr olan cemiyetimizin kültürel fakirliğini giderecek ve ona derman olabilecek karakter, kültür ve ahlâkımızla neden bir endişe sahibi olmayalım?

K A Ç A K Ç I L I K

Kaçakçılık daima sanayileşmiş ve teknikte üstün memleketlerden iktisaden ve sanayi bakımından geri memleketlere doğrudur. Kaçakçılık yapılan emtianın fiyatının iki memleket arasında değişiklik olması bunu doğurur. Bu fiyat değişimleri ve farklar daima mevcut olduğundan kaçakçılığın tamamen ortadan kalkması ve kökünün kurutulması muhal ve nazardır. Kaçakçılık ancak asgari hadde indirilebilmesi ise büyük bir muvaffakiyettir. Hudut şehirlerinde kaçakçılığın asgari hadde indirilmesi için buralarda iş sahalarının yaratılması ve yol

bakımından mükemmel hale gelmesi lâzımdır. Kaçakçılığın bir vatan hainliği olduğunu bilmeyen yok gibidir. Fakat zaruretler bunu yaptırıyor. Onun için herkese iş oluncaya kaçakçılığın asgari hadde ineceğine inanıyorum.

Şahin TOPRAK

Şehir Büyüklüğü

Antep'te gündüzün iş saatleri hareket doludur. Keskin, ateşli, istekli ve inatçı bir hareket, yumruk kadar çocuktan yetmişlik kocaya kadar herkes bir didinme ve savaşıma halindedir. Bu anadan doğma neşeli keyifli şakacı insanların iş başındaki sessizliğini hatta sertliğini iyice incelerseniz Antep'teki şehir büyüklüğüne gizlice erebilirsiniz.

H. Reşit TANKUT
(Milletvekili)

Odalar Bomboş

Karım ve çocuklarım

Gurbete gideli odalar bomboş

Girilmiyor hiç birine

Oğlumun kitapları

Kızımın bilezikleri

Hele karımın hele karımın

Bilmem nesi bilmem nesi

Teselli arıyorum her eşyadan

Aradıklarımı bulamıyorum

Bir üzünlük çöktü içime

Karım ve çocuklarım

Gurbete gideli

Odalar bomboş.

M. Özergin

Yüksek Tahsil Gençliğinin Yurt ihtiyacı

Dr. Şahap Karşılıgil

Yüksek tahsile giden gencin nerede yerleşeceği, nerede yiyip, içip yatacağı ve nerede çalışacağı her zaman mühim bir mesele teşkil etmiştir. Bir yüksek tahsil talebesinin başarı ile çalışıp muvaffak olabilmesi için, her şeyden önce devamlı kalabileceği bir meskene ihtiyacı vardır. Çamaşırının temizlenmesi, yemeğinin hazırlanması ve diğer ufak tefek işlerinin görülmesi icap eder. Bu gibi ihtiyaçları tam olarak giderilmiş bir talebe ancak çalışmaya bol zaman ayırabilir ve muvaffak olabilir. İşte yüksek tahsile giden talebelerin bu gibi ihtiyaçlarıdır ki ilerden beri ortaya bir yurt meselesi çıkartmıştır. Yurt denince, sinesinde birçok yüksek tahsil talebesini barındıran, onların yatak, yemek, temizlik, çalışma ve dinlenme ihtiyaçlarını temin ederek muvaffakiyetlerini sağlayan müesseseler akla gelir. Otelde kalıp, lokantadan yiyip, her ihtiyacını bir yerden temin eden talebe hem fazla masraf altına girmiş olur, hemde çok sıkıntı çeker. Muntazam bir şekilde çalışıp muvaffak olamaz. Hususi pansiyonlarda kalıp tahsile devam etmek oldukça rahattır. Fakat bu günkü şartlarda bu iş çok pahalıya mal olmaktadır. Bunu temin edebilecek zenginlikte olan talebe pek azdır. Tek başına veya bir kaç arkadaş birleşerek hususi ev kiralamak da uygun bir yol değildir. Bir kere talebenin devam ettiği mekteplere yakın muhitlerde ev bulmak güçtür, bunsada pahalıdır, uzak yerlerde ev tutulunca gelip gitme işi zorlaşır. Ayrıca mektebinden yorgun argın dönen talebe birde ev işleriyle uğraşırsa normal olarak derslerine çalışmaya daha az vakit ayırabilir. Hülâsa: bununda talebe için çeşitli mahzurları vardır. Geriye kala

kala yurt kalıyor. Muntazam yurtlar talebe için en elverişli en ideal meskenlerdir. Tecrübeler göstermiştir ki yurtda kalan talebeler pansiyonda, evlerde veya diğer yerlerde barınan talebelere göre daha fazla muvaffak olmaktadır. Zira talebe, yurtda temiz yatak, temiz çamaşır, iyi yemek, yıkanma, ütü gibi bütün basit ihtiyaçlarını karşıladığı gibi ayrıca muntazam çalışma ve dinlenme ihtiyacını da temin edebilmektedir. Yurtda müşterek bir talebe hayatı vardır. İnsan orada bir birine bakarak adeta rekabet halinde daha fazla çalışma ihtiyacını duyar. Yurt hayatı müşterek bir hayattır. Talebe orada asla yalnızlık hissetmez. Hülâsa: Yüksek tahsil talebesinin emin bir şekilde çalışıp muvaffak olabilmesi için en ideal kalabileceği yer yurtdur. Bu hakikat ilerden beri bilinen bir şey olduğu için önce devlet bu işi ele almış ve bazı resmî yurtlar açmıştır. Fakat seneden seneye yüksek tahsilde okuyan talebe sayısı arttıkça devlet yurtları ihtiyacı karşılamamaya başlamış; neticede kazanç maksadıyla bir çok hususi yurtlar açıldığı gibi, kendi evlâtlarının istikbalini düşünen bazı şehirlerimiz de yurtlar açmaya başlamışlardır. Nüfusu çok az bir çok kasabalarımız bile, kendi talebeleri için hususi yurtlar yaptırmışlardır. Gaziantebimiz ise yüksek tahsilde okuttuğu talebeleri için, büyük üniversite şehirlerinden dahi olsun bir yurt açamamıştır. Bunun türlü sebeplerini, ilerden beri yapılan teşebbüsleri, hususi bir yurt açmanın imkânlarını, fayda ve mahzurlarını ilerdeki yazılarımızda daha etraflı olarak ele alıp inceleyeceğiz.

DERNEĞİMİZDEN

Beklediklerimiz

Yazan: Onat Kutlar

Turizm faaliyetleri :

- a) Şehrimiz hakkında iyi bir turistik rehber çıkarmak.
- b) Yılan hikayesine benzeyen şu müzenin artık açılmasını sağlamak.
- c) Gaziantep'ten çekilen fotoğraflarla büyük şehrimizde sergiler açmak. Mümkünse gar binasında cemakânlı köşeler yapmak
- d) Gaziantep küçük imâlatçılarının maddelerinin çeşitli sergilere iştiraki yolunda faaliyette bulunmak. Gerekirse Ticaret odası ile işbirliği yapmak.

Sair faaliyetler :

- a) Şehir kütüphanesine yeni eserlerin gelmesini sağlamak.
- b) Şehrimizde oturulacak bir yer yoktur, böyle bir yerin açılması için Belediye'ye müracaat etmek, müteşebbisleri teşvik etmek.
- c) Şehrimiz sinemalarında birinci vizyon yerine İstanbul filmcilerinin Anadolu piyasasına göre çıkardıkları adi mallar gösterilmektedir. Sinema sahiplerine müracaatla hiç olmazsa ayda bir hafta birinci vizyon bir filmin gösterilmesini sağlamak
- d) Şehrin güzelleşmesi yolunda neşriyat yapmak.
- e) İlmî bir heyete Gaziantep tarihini ve Gaziantep savaşı tarihini tarafsız ve mufassal tarzda yazdırmak.
- f) Yurt meselesini halletmek.
- g) Sosyal faaliyetleri teşvik etmek. Ge-

ziler, partiler, çaylar, balolar, ve sohbet toplantıları tertip etmek.

h) Gaziantep hakkında basında çıkan yazıları esaslı şekilde kontrol etmek, yanlışlarını düzeltmek, Yabancı lügat ve ansiklopediler de şehrimiz hakkındaki yanlış bilgileri düzeltmek.

i) Konferanslar ve münazaralar tertibi.

ı) Edebi ve fikri yarışmalar tertibi.

j) Gaziantep'te kolej ve doğu üniversitesinin bir dalının açılması için teşebbüs.

k) Her sene bir şehirde yapılmakta olan üniversite haftasının şehrimizde de yapılmasını sağlamak.

n) Yine her sene bir şehirde yapılan TMTF kongresinin şehrimizde de yapılmasını sağlamak.

m) Amerika haberler merkezinin çeşitli sahalarda yurdun her tarafına gönderdiği seyyar ekiplerini şehrimize uğramasını sağlamak.

Şahin'e

*Elmalı sırtları kurşunla yanar
Tez gel Şahan, köprü elden gidiyor.
Vurulmuş sırtından ciğeri kanar
Talihsiz Antebe düşman gidiyor.*

*Şahin şehit oldu, köprü başında,
Doğanlar uçur köprü başında
Öldü amma öldü, otuz yaşında
Tarihte, ne sessiz akıp gidiyor.*

Salih DOĞAN

Gaziantep Esnaf Kefalet kooperatifi

Gaziantep Esnaf Kefalet Kooperatifi, 12. Mayıs. 1953 tarihinden beri, Gaziantep'te bine yakın esnaf ve sanatkâra milyonlarca lira kredi sağlamış olan hayırlı bir teşekkülümüzdür.

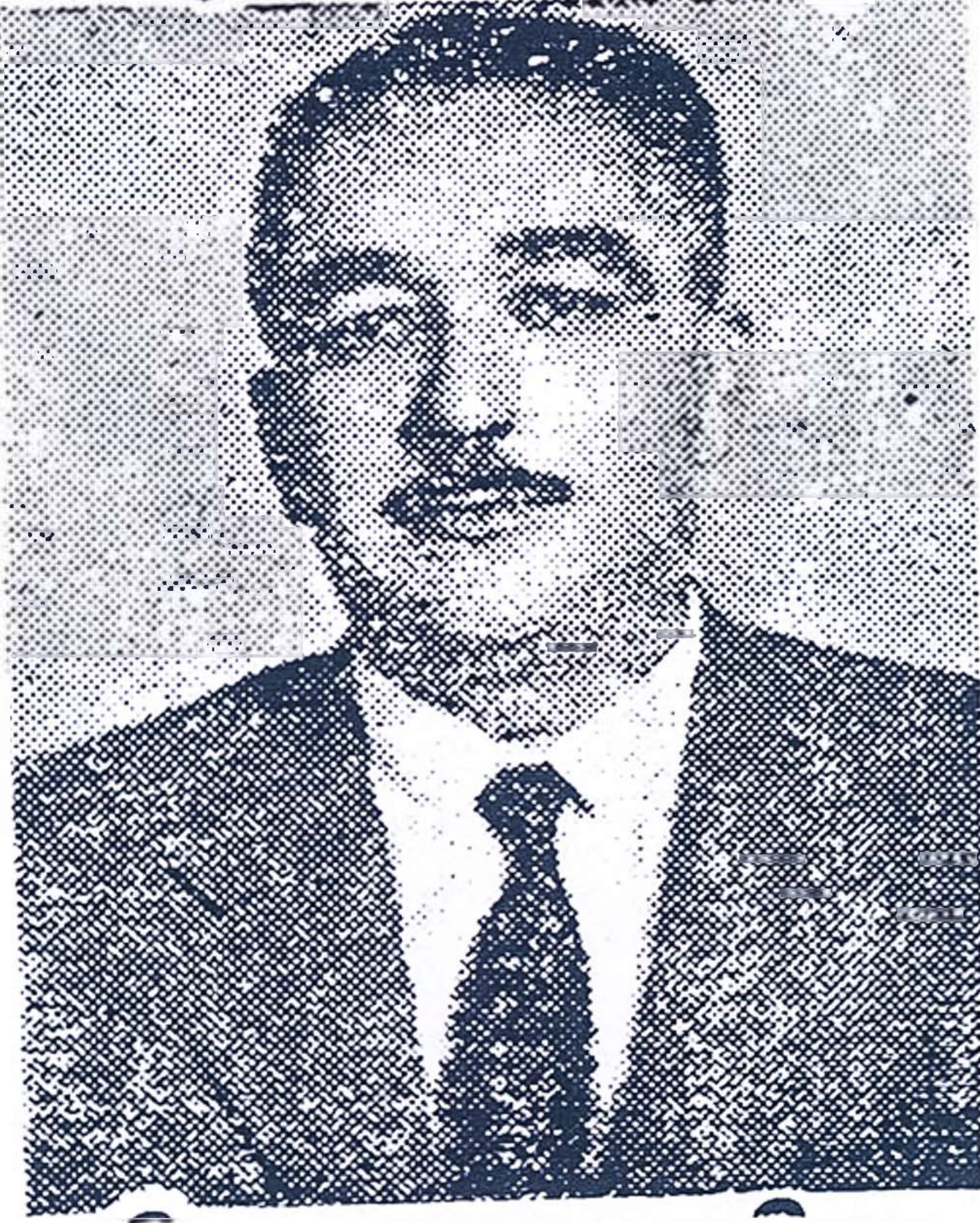
Esnaf Kefalet Kooperatifimizin gayesi; kooperatife dahil sanatkâr ve esnafın meslekî faaliyetine matuf krediyi sağlamak için kefil olmak; bütün esnafı alâkadar eden bir nevi meslekî teşebbüsler ve tesisler yapabilmek; esnafın müşterek sıhhi ve medenî ihtiyaçlarını sağlayacak sosyal teşkilât kurmaktır.

Mahdut mesuliyetli bir kefalet şirketi olan, Gaziantep Esnaf Kefalet Kooperatifi'ne ortak olmak için, esnaf ve sanatkârın esas mukaveleyi kabul ve imza etmeleri lâzımdır.

Kooperatifin uzuvları: Umumi Heyet, İdare Meclisi, Mürakabe heyeti, Müdür ve Haysiyet Divanıdır. Kooperatifin hâkim uzvu, umumî heyettir. Kooperatif işlerini kararlarla yürüten İdare Meclisi 13 azadan müteşekkildir. Bu azalar, umumi heyet tarafından en az iki yıl müddet için seçilirler. Halen İdare meclisi üyeleri şunlardır: Nuri Çelet (Başkan), Mehmet Özkülekçi (2. Başkan), M. Reşat Güzelbey (Müdür) Ali Türkoğlu, Şerif Acar, Ahmet Ölçer, Emin Demirci, Mehmet Açıbay, Mahmut Öztahtacı, Muhittin Kanalcı, Sabri Özsoylu, Mehmet Keni, M. Ali Şahin.

Kooperatifin işleri, esas mukavelename hükümleri, umumi heyet ve idare meclisi kararları dairesinde Müdür M. Reşat Güzelbey tarafından tedvir olunmaktadır.

Halk Bankası Kooperatifin, kefaleti al-

Kooperatif Başkanı
Nuri Çelet

tında esnaf ve sanatkârlarımıza kredi ve yardım etmektedir. Şimdiye kadar kredi işlerinde hiç takıntı olmamıştır. Borç alan esnaf ve sanatkârlarımız zamanı gelince borçlarını ödemişlerdir. Esnaf ve sanatkârlarımız, faizcilerin elinden bu teşekkül ile kurtulma yolundadır. Tesis kredisi ile sanatkârlarımızın yüzlerce tesisi kurmalarına imkân sağlamıştır. Kooperatifin gelişmesinde Milletvekilimiz Nedim Ökmen ile Reşat Güzelbeyin büyük rolü olmuştur.

Kooperatif halen Vakıf Hanındaki bir dairede çalışmaktadır. Son günlerde Dayı Ahmet Ağa İlkokulunun karşısında ve şehrin en güzel yerlerinden birinde 125.000 liraya bir arsa satın alınmıştır. Yakın zamanda inşaaata başlanarak bir Esnaf ve Sanatkârlar Sarayı vücuda getirilecektir. Kooperatif, (Gaziantep Esnaf ve Sanatkârları Sesi) adıyla Gaziantep'te en çok okunan, haftalık bir gazete de neşretmektedir.

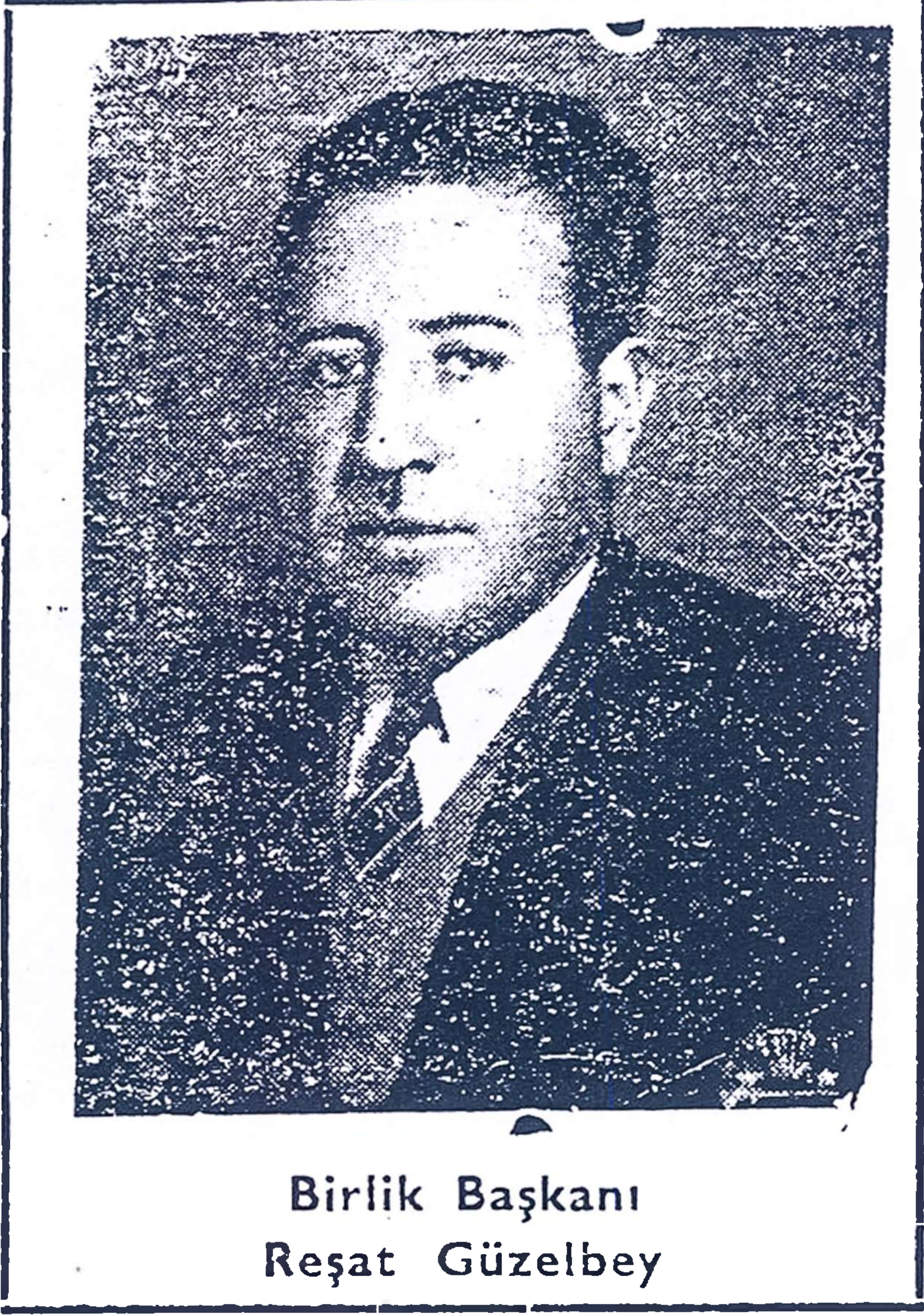
Esnaf ve Kefalet Kooperatifimiz hakkında ileride daha geniş bilgiler vereceğiz.

Avukat Hulûsi YETKİN

Bu sütunlarda her sayı bir Esnaf Derneğimiz tanıtılacaktır.

Mecmuanıza yapılan yardım kültüre yardım demektir.

Gaziantep Esnaf ve Sanatkârlar Dernekleri Birliği

Birlik Başkanı
Reşat Güzelbey

Kooperatif ve Birlik 2. Başkanı
Mehmet Özkülekçi

Şehrimizde 16000 ne yakın esnaf ve sanatkârimızı temsil eden (Gaziantep Esnaf ve Sanatkârlar Dernekleri birliği) 5373 sayılı kanuna göre, 1952 yılında kurulmuştur. Bu birliğe şahıslar değil ve ancak Esnaf ve sanatkârlar Dernekleri üye olabilir.

Birliđin gayesli: Üye derneklerin hak ve menfaatlerini korumak ihtiyaçlarının giderilmesine çalışmak, dernekler arasında ve idare heyetlerinin kendi aralarında çıkacak anlaşmazlıkları halletmektir.

Birlik siyasetle uğraşmaz. Birliđin organları: Genel Kurul, Yönetim Kurulu ve denetçilerdir. Genel Kurul; üyeliğe dahil derneklerin genel kurulca bir yıl süre için gizli oyla seçilen yedişer kişiden teşekkül etmiştir.

Birlik Yönetim Kurulu: Birlik genel kurulu tarafından bir yıl süre için gizli oyla

seçilen yedi kişiden ibarettir. Halen Yönetim Kurulunda vazife alanlar: M. Reşat Güzelbey (Başkan), Mehmet Özkülekçi (2. Başkan), Nevres Fesli (Muhâsib), Nuri Çelet, Emin Demirci, Ahmet Ölçer ve Mehmet Saki'dir.

Birlik halen Gaziantep Vakıf Hanı No. 22 numarada faaliyette bulunmaktadır. Birliđe 26 dernek kayıtlıdır. Birliđe dahil dernek ve başkanlarının isim listesi aşağıdadır:

Dernek ve Dernek Başkanlarının isimleri:

1) Ahşap İşleri	Mehmet Özkülekçi
2) Dokumacılar ve benzerleri	Nuri Çelet
3) Furuncular	Nevres Fesli
4) Madeni Sanatlar	Emin Demirci

Türk Şiirinde “Vatan Teması”

(Ö R N E K L E R İ L E)

Tayip KAYA

- I -

Ben de sizlere Türk şiirlerinde vatan temasını örnekleriyle belirtmeğe çalışacağım. Şiirlerimize Vatan konusu, ancak baya yönelişimizden bu yana, yani tanzimattan sonra girmiştir diyebiliriz. Ondan önce bizde hatta vatan kavramı bile yoktu. Vatan kelimesi bir insanın üzerinde doğduğu, büyüdüğü yeri anlatırdı. Ama ne ziyanı var orası da vatanın bir parçasıdır et

tirnaktan ayrılırmı?...

“ Vatan

“ Sadece toprak değildir anacığım

“ Sadece bayrak

“ Bir yun çorabdada bulabilir vatanını,

“ Gönülden seviyorsa yurdunu insan (1)

(1) Halim Yağcıoğlu

(Devamı Var)

5) Helvacı ve Don- durmacılar	Mehmet Saki
6) Terziler	Mahmut Öztahtacı
7) Kunduracılar ve Sayacılar	Ahmet Kutsal
8) Bakkallar ve Kabızmallar	Hayri Fesligil
9) Bakırcılar	Ökkeş Kervancı
10) Motorlu Nakliyeci.	Cemil Özbakır
11) Kilimciler	Şakir Elbeyli
12) Kahveciler	Halil Karabıçkı
13) Kalaycılar	Ali Yiğit
14) Kebabcı ve Lokantacılar	Mehmet İnal
15) Kuşak ve Jakarlı Dokumacılar	Abdullah Akgöz
16) Kendirci ve bü- küçüler	Muharrem Çağ
17) Tuhafiyeciler	Mehmet Sağlıcak
18) Otelciler	Celâl Pektaş
19) Berberler	Ahmet Tezel
20) Fotoğrafçılar	Abdullah Ulutaş
21) Tabaklar	Teyfik Kaleoğlu
22) Köşkerler	Şerif Acar
23) Şekerciler ve benzerleri	Sakıp Şekerci
24) Yapıcılar ve Sıvacılar	Beşir Sağlamcı
25) İp İmâlâtçıları	Abdullah Özaticı
26) Manifaturacıları Koruma	İzzet Yurtsever

Bu derneklerin üyesi bulunan veya bulunmayan binlerce esnaf ve sanatkârimiz; Gaziantebi Küçük Sanatlar bakımından, Türkiyenin en önde gelen şehirlerinden biri yapmıştır.

Gaziantebin Boyacılığı, Şeker ve Baklavacılığı, Bakırcılığı, Kasacılığı, Karoserliliği, Tornacılığı, Antep el işleri, Kebabçılığı, Pekmezciliği, Kilimciliği, Tabakçılığı, süratle gelişmektedir. Gaziantep’de imal edilen bulgur kırma makineleri, Mazot ve Gaz sobaları, Transformatörler, para kasaları gittikçe artan bir ilgi ile karşılanmaktadır. Yemeni, sandal, sandalye, mobilya, demirci, marangoz, Sabancı, bıçakçı sobacı, külekçi, nalıncı, çilingir ve hiçbir şehirde bulunmayan körük imalâtı günden güne inkişaf etmektedir.

Bu gibi küçük sanatlarımız hakkında Gaziantep’li bir çok münevverlerimizin en ufak bir bilgisi dahi yoktur. Gaziantep Kültür Derneğine mensup Gençler, Esnaf ve sanatkârlarımızı teker teker ziyaret edip, incelemeler yapacak, yazılar hazırlıyacak ve tanıtıma çalışacaktır. Meslekleri hakkında yazılar hazırlıyan esnaf ve sanatkârimiz varsa, bu yazıları Kültür Derneğine veya Gaziantep Esnaf ve Sanatkârları Birliğine vermelerini dileriz.

Avukat Hulûsi Yetkin

BUGÜNKÜ SANATÇILARIMIZ

(Sanatsız kalan bir milletin kan damarlarından biri kopmuş demektir.) Kemal ATATÜRK

Bu gün iftiharla övündüğümüz Gaziantebin sanatçılar cephesine şöyle bir göz atacak olursak: Yaptığımız hamlelerin attığımız adımların birbirinden üstün olduğunu açıkça ifade etmek ne tatlı bir şeydir.

Dün yalnız haritanın üzerinde görülüp kalan ve daha ileriye gidemiyen bu şehir bu gün bir nevi sanayi diyarı olmuş, Fakat Tam manasiyle kendini tanıtamamıştır.

Bununda sebebini çeşitli yönlerden inceleyecek olursak, akla yakın olanı şudur: Zanaat ve sanatacılara zaman zaman fırsatlar verilip kendileri alâkadar olunmamıştır. Eğer zamanında zanaatçılarımızla tam manası ile ilgilenilse idi, bugün bu şehrin ismi hudutlar dışına çıkar hatta bazı emtiaları dünya piyasasında yer alır, benzerleriyle boy ölçüşmekten kendilerini alamazlardı. Geçen günler bir Amerikalı dostumla şehrimizin sanai mntikasını şöy-

le bir kolağan ettik. Adamcağız şöyle söylüyor. (Evet baklavanızın lezetini duymuş ve tatmışım, fakat sanatkârlarınızın ellerindeki iptidai âletlerle bu kadar güzel eşyalar çıkaracaklarını hiç tahmin etmemişim.) demekten kendini alamamıştır. Hele şu bir kaç yıl için deinkişaf eden kasacılığımız dostumu pek ilgilendirip uzun uzun düşündürdükten sonra dediki: (Eğer yapıldığını görmeseydim pek inanmıyacaktım. bu şehrin istikbali çok parlaktır. Yeterki fırsatlar verilip mallarını dış piyasaya tanıtmak imkânı bulsun.) Dostum Amerikalının fikirlerine ben de iştirak eder, şu üç beş cümleyi söylemekten kendimi alıkoyamam: Sanatçı ve zenaatkârlar kültürün en yüksek dallarına erişen kimselerdir. Onları her zaman tebrik edip san'at aşklarını yükselmek vazifemiz olmalıdır.

Mustafa Ünal Şarıbaş

Bizdeki Cemiyetçilik

Yazan : Nezih ÇANKAYA

Cemiyetler Kanunumuz, gayeleri terakki, yardımlaşma, ve Kültür olan her topluma cemiyet kurma ve işletme hakkını vermiştir.

Memleketin terakkisi yolunda mevcut gedikleri kapamak vazifesini üzerlerine alan kurum, cemiyet ve derneklerin vazifeleri çok mühimdir. Bu gibi cemiyetler iç tüzüklerindeki maddeleri harfiyen tatbik ettikleri takdirde atmış oldukları adımda muvaffak olmuş sayılırlar.

Türkiyemiz cemiyetçiliğe en müsait bir ülkedir. Biz Türkler Yardımlaşmayı seven

kimseleriz. Hem dinimizde bunu kutsi bir vazife olarak telakki eder.

İşte bu cümleden memleketimizde sosyal cemiyetlerin sayısı binleri aşmaktadır. Mesala Kızılay ve buna mümasil beynelmilel itibara haiz kurumlarımız bütün kasaba ve köylerimize kadar kol salmış; ve vazifelerini tam bir mükemmeliyyetle başarmaktadırlar.

Bu gibi cemiyetlerin yanında birde «İsmi var cismi yok» cemiyetler var. Madem ki bir iş başaramıyorlar, görevlerini yapabilecek kimselere bıraksınlar. Memlekete karşı yüz karası olmaya ne lüzumu

1958 Yılı Faaliyet Programı

(Ön Kapaktan Devam)

Şube idare heyetlerinin çalışmak istemediği ve derneğimizin tüzüğünü hiçe saydıkları neticesine varıldı. Şubelerin feshi ile Derneğimizin Ankara ve İstanbul mümessiliklerinin, ehil kimselere verilmesi ittifakla kararlaştırıldı.

d) Talebe yurdu tesis etmek için yığılan, mevcut parayı artırmak için çareler aramaktadır. Derneğin yardımı ile mezun olarak, hayata atılan arkadaşlara verilen paraların geri alınmasına çalışılmaktadır. Bunlardan bir kısmı icraya verilecektir. Böylece yurt için yığılan mevcut 15,000 lira, yardım görenlerden geri alınan paralarla 1959 yılında 50-55,000 liraya çıkmış olacaktır. Derneğimiz, yurt meselesinde ilmi incelemeler yapmakta ve bu meselenin kat'i halini 1959 yılı faaliyet programına almış bulunmaktadır. 1958 yılında, Talebe yurdu için 30,000 liraya talebeye yardım için 20 bin liraya ihtiyaç vardır.

e) Gaziantep Kültürel hayatını canlandırmak maksadıyla, bundan üç ay önce Kültür ve Yayın Şubesi kurul-

BİZDEKİ CEMİYETÇİLİK

(Sahife 19 dan devam)

var.

Sayırsız imkânları halkın hizmetine sokmak amacıyla görevlenen cemiyetler her şeyden evvel kendi iç bünyelerini düzeltmeleri icap eder. İdari mekanizmalarına tam bir seyyaliyet gerekir. Dinamik prensiplerin mutlak tatbiki lâzımdır. Aksi takdirde derneğin manevi mesuliyetleri peşlerini bırakmaz.

Bu gibilere bir kerre daha hatırlatalım ki, vatan ancak ve ancak faal toplumun omuzları üstünde yükselir.

Nezih ÇANKAYA

muştur. Bu şubeyi teşkilâtlandırmak vazifesi tam selâhiyetle Avukat Hulûsi Yetkin'e verilmiştir. Derneğimizin ikinci başkanı Hulûsî Yetkin'in Gaziantep Kültürel hayatını canlandırmak maksadı ile bir plânı vardır. Kültürel kalkınmada, idare heyetimiz aynı görüşe sahip olduğundan, H. Yetkinin plânının tatbikini tam tasviple karşılamıştır.

5) Kültür ve Yayın Şubesinin

faaliyeti:

Kültür ve Yayın Şubesi, her gün feragatle bu işlerde çalışacak ve hiç bir menfaat beklemeden şahsi işlerini feda edecek, elliye yakın genç tarafından kurulmuştur. İkibuçuk ay kadar kısa bir zamanda teşkilâtını sür'atle genişletmiştir. Aşağıda bu şubenin yaptığı işler ve yapmak istedikleri ve ihtiyaçları sıralanmıştır:

a) Kitaplık ve Arşiv kolunun kuruluşu:

Geniş bir propoganda faaliyetine girişerek hemşerilerimizin elindeki Gaziantepden bahseden kitap, dergi, gazete film, fotoğraf, yazı vesika ve plâkları bir araya toplamalıyız. Sanat-kârlarımızla röportajlar yapıp elde ettiğimiz bilgileri yaymalı ve saklamalıyız. Böylece Gaziantep ile ilgili eserler unutulmaktan kurtulacaktır. Bu işi başarabilirsek, senelerden beri bir türlü gerçekleşemiyen Gaziantep Kılavuzu, Gaziantep tarihini yazma işi çok kolaylaşmış olacaktır. Bu depodan faydalanacak aydınlarımız kendi şahsiyetlerini de katarak çok mükemmel eserler vücuda getirebileceklerdir. Uzun sözün kısası: Bu depo, Gaziantep Kültürel kalkınmasının ve tanınma kampanyasının temel taşı olacaktır. Önce temel taşın atılmasına inanan Kültür Derneğimiz harekete geçmiştir. Gaziantep

İlgili kitap, gazete, dergi, yazı, vesika, fotoğraf toplama işine girişmiştir. Halkımızdan topladığı paralarla fotoğrafların klişesini yaptırarak, dergide yayınlamaya başlamıştır.

1958 Yılında depo vazifesi görecek iki dolaba ihtiyacımız vardır. (1000) lira kitap, dergi, gazete, fotoğraf, film, plak ve vesikaları satın almak ve klişeleri yaptırabilmek için en az 6000 liraya ihtiyacımız vardır. Yalnız bir kartpostal büyüklüğündeki fotoğraf ve klişevi elde etmek için 30-35 lira masraf olmaktadır. Bu işleri devamlı yürütecek, hemşerilerimizle röportajlar yapacak bir gönüllü genç kâtime ihtiyacımız vardır. Bu kâtime ayda 150 lira verirsek, kâtime verilen para senede 1800 lirayı bulur.

Hülâsa: kitaplık ve arşiv depomuzun kurulması için, 1958 yılında en az 8800 liraya lüzum vardır. Bu parayı Belediyemiz ile Özel İdaremiz yarı yarıya verirlerse Gaziantep Kültürel kalkınmasında temel taşı olmuş olacaktırlar.

b) Kitap ve Dergi Yayın Kolunun faaliyeti :

Kitaplık ve arşiv kolumuzun faaliyetine muvazi olarak, kitap ve dergi neşriyatına da başlamış bulunmaktayız. Yayın kolumuz (Gaziantep Kültür) isminde bir aylık dergi yayınlamaya başlamıştır. Gayemiz Gaziantepi tanıtmak ve Gaziantepdeki kültürel hareketleri teşvik etmektir. Derneğimiz Dergiye sadece 300 lira yardım yapabilmiştir. Halbuki bu derginin en az 1800 lira döner sermayeye ihtiyacı vardır. Aradaki açığı dergiyi çıkaranlar kapamıştır. Bu derginin her sayısından en az 200 adet Kütüphanelere, yüksek okullara, tanınmış aydınlara parasız olarak göndermemiz icap ediyor. Parasız gönderilmek icap eden dergilerin bedeli yılda 1800 lirayı bulmaktadır.

Kitap ve dergi yayın kolumuz kitap neşriyatına da başlamış bulunmaktadır. Basılmasında Gaziantepin büyük menfaati olan kitapları tercihan basmayı düşünüyoruz. İlk kitabımız Şakir

Sabri Yenerin (Gaziantep Yakın Tarihi'nden Notlar) isimli eseridir. Bu eser, Gaziantep'ileri çok ilgilendiren bilgileri ihtiva ediyor. Bu kitap 1500 liraya mal olmuştur. Derneğin bu kitap için ayırabildiği tek kuruşu yoktur. Bu para şube mensuplarımız tarafından şahsen ödenmiştir.

Şehrimizle ilgili senede 8-10 kitabın neşredilebilmesi için en az 5000 lira döner sermayeye ihtiyaç vardır. Kitap ve dergi işleriyle gece gündüz uğraşacak, hesapları tutacak, yazı işlerini idare edecek, satış işlerini yürütecek bir kâtime olması gerekiyor. Bu kâtime de ayda 150 liradan yılda 1800 lira vermemiz gerekiyor.

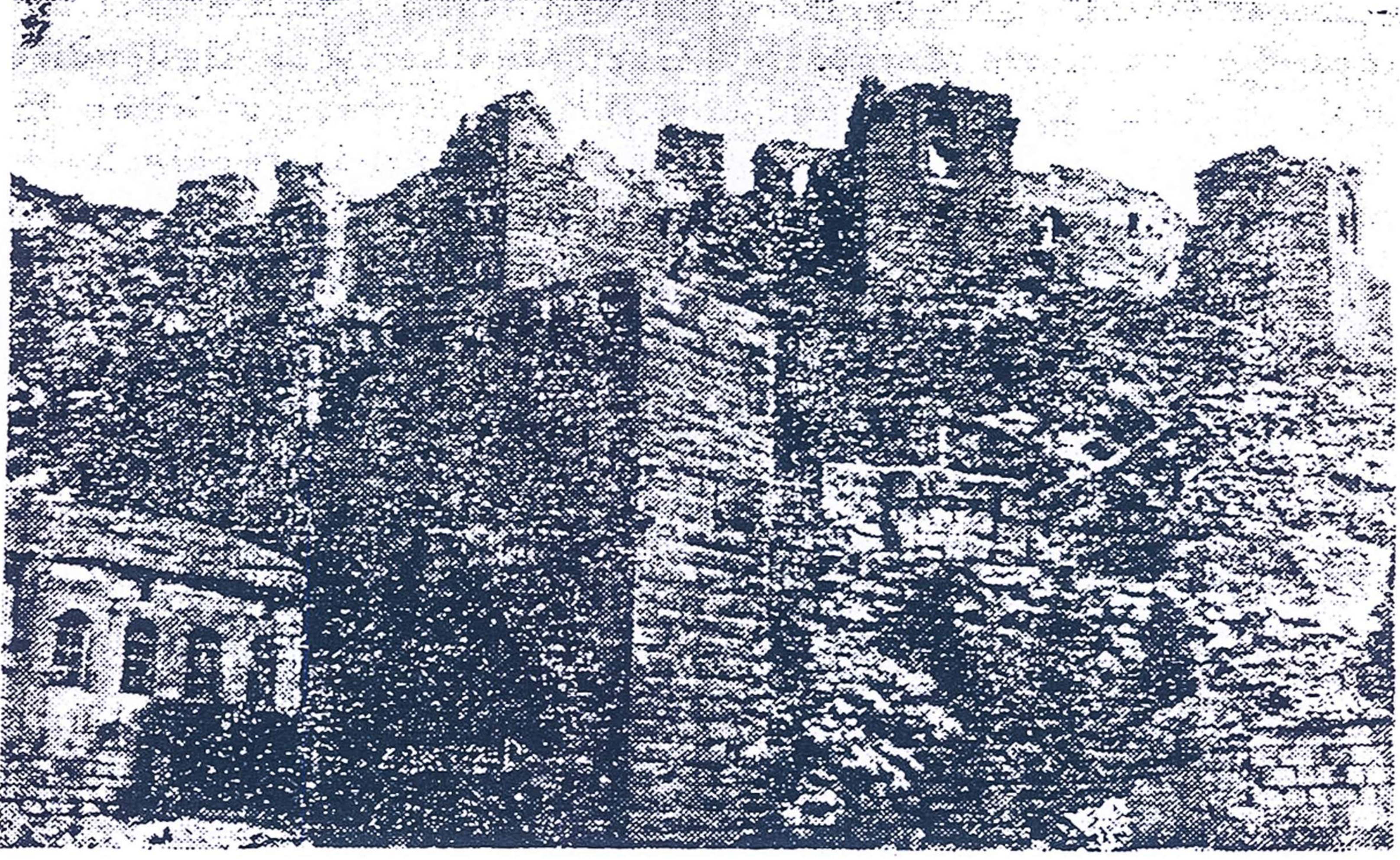
Hülâsa, Gaziantepin tanınmasında ve Gaziantepin Kültürel Kalkınmasında en önemli vasıtalar olan, kitap ve dergi yayın işlerinin kökleşmesi için, 1958 yılında en az 10500 liraya ihtiyaç vardır. Bu parayı temin edemezsek, kurduğumuz teşkilât iş çıkaramıyacak ve belkide darmadağın olacaktır. Yine Gaziantep Kültür bakımından Türkiye'nin en geri şehirlerinden biri olmaktan devam edecektir. Bu paranın Gaziantep Belediyesi ile Özel idare tarafından yarı yarıya teminini dileriz.

c) Sergi ve Resim kolumuzun faaliyeti :

Resim kolumuz ilk Resim Sergisini Sıhhi müzede açmış, onbinlerce Gaziantep'linin takdirini toplamıştır. Bu serginin açılması ve devamı için sergi kolu başkanımız ve mensupları şahsen 200 lira para harcamışlardır. Yeni yeni resim sergilerini açabilmemiz için en az 500 lira sermayeye ihtiyaç vardır. Bu para ile çerçeveler satın alırsak, çerçeve parası verecek durumda bulunmayan bir çok sanatkarlarımızın fotoğraf ve resimlerini seyretmemiz sık sık mümkün olacaktır.

d) Tiyatro ve Müzik kolumuzun faaliyeti :

Halk eğitiminde çok büyük faydaları olan, halk eğitiminin temeli olan Tiyatrolardan şehrimiz mahrum bulun-

Gaziantep Kalesinden bir görünüş
Hazırlanan Gaziantep Kılavuzundan bir fotoğraf

maktadır, Tiyatroya kabiliyetli gençleri bir araya toplamak, Devlet Tiyatrosunun şehrimizde bir şube açmasına zemin hazırlamak maksadı ile (Gaziantep Gençlik Tiyatrosunu) kurulmuştur. Tiyatro kolumuz, gençlik arasında çok büyük rağbet görmüş, yüze yakın genç bu kolda vazife almışlardır.

Gençlik Tiyatromuzun temsiller verebilmesi için, en az 2000 lira sermayeye ihtiyacı vardır. İyi bir dekor hazırlamak her şeyden önce paraya bağlıdır. Bu ilk sermayemizi de Özel İdaremiz ile Belediyemiz yarı yarıya verirlerse şehrimiz de bir tiyatroya kavuşmuş olacaktır.

6. ÖZET: Derneğimizin Gaziantep Özel İdaresi ile Belediyesinden istediği:

Biz Gaziantep'li gençler, her türlü imkânlarımızı kullanarak bir teşkilat kurduk. Şahsî işlerinden ve ekmeğinden fedakârlık yaparak, Gaziantep'li yüzelliden fazla genç bu teşkilâta vazife almışlardır. Bu teşkilâtın çalışma-

bilmesi için paraya ihtiyacı vardır. Bütün zamanlarını şahsî işleri sebebiyle bu işe hasredemeyeceklerinden, bütün gün halktan yardım toplamakla vakitlerini dolduramayacaklarına göre, kültürel faaliyetler için zarurî paranın Özel İdaremiz ile Belediyemiz tarafından yarı yarıya verilmesi gerekmektedir. Milyonluk bütçelerde istediğimiz para, çok az bir y e k ü n tutmaktadır. 1958 yılında faaliyetimiz için zarurî olan parayı hülâsa edersek:

1. Talebe yurdu için	30.000 Lira
2. Taleye yardım için	20.000 "
3. Kültürel faaliyet için	21.700 "
	<u>71.700 "</u>

Hülâsa : Belediyemizden talep ettiğimiz 35.850 lira; Özel İdaremizden talebimiz de 35.850 liradır.

Gaziantep için çalışmak isteyen yüzlerce genç Belediyemiz ile Özel İdaremizin kararını beklemektedir. Programımızı saygı ile sunarız.

Gaziantep Kültür Derneği
Merkez Yönetim Kurulu